

[Undervisningsministeren]

oplyses uendelig meget om de højere læreanstalters økonomiske situation – så meget, at det kan være svært at vælge mellem det særligt vigtige, det væsentlige og det helt centrale.

Hr. Riishøj stiller det op, som om der er noget nyt i situationen sammenlignet med den situation, vi havde, da vi havde redegørelsesdebat om forskningen. Jeg kan oplyse, at der er intet nyt i situationen. Alt er oplyst i anmærkningerne til det forslag til finanslov, som blev vedtaget lige før jul, og hvis man skulle sige, hvad der var kommet til siden da, er det vel især regeringens tanker om 25 ekstra professorater til de højere læreanstalter.

Jeg går ud fra, at forespørgerne ikke ønsker, at jeg her i salen skal remse en masse tal op til belysning af udviklingen, men nærmest ønsker en repetition af regeringens politik, hvad angår forskning og højere uddannelse. Den giver jeg gerne, nu da vi nærmer os eksamenstiden. Det kan måske også være meget nyttigt at genopfriske det, vi var igennem før jul, for at forebygge misforståelser.

Jeg skal minde om, at oplysninger om økonomien ved de forskellige statsinstitutioner gives i anmærkningerne til finanslovsforslaget. Her er der tradition for ret fyldige og oplysende beskrivelser i afsnittet om de højere uddannelsesinstitutioner. Jeg kan love, at denne tradition også vil blive fulgt i år med det nye finanslovsforslag, så på nogle punkter må forespørgerne vente lidt med at få udførlig besked. Men jeg kan allerede nu afsløre, at hovedtrækkene i den økonomiske udvikling for de højere læreanstalter vil være meget lig dem, som er beskrevet i anmærkningerne til finanslovsforslaget for 1983. Der vil ikke være de store overraskelser, hvad angår udviklingen i de økonomiske rammer – hverken i positiv eller i negativ retning.

Den tidligere og den nuværende regering er altså åbenbart enige om, at de højere læreanstalter som helhed, forskningen og de videregående uddannelser ikke er det område, som kan bære væsentlige nye, store besparelser. På den anden side er det heller ikke et område, der kan fredes totalt; hertil er den statsfinansielle situation for vanskelig. Jeg tror heller ikke, der er nogen i denne sal, som tror, at hver eneste krone, som i dag gives ud på en højere læreanstalt, er en nødvendig investering i fremtiden. Der er altid noget, som ville kunne undværes.

Ved at læse anmærkningerne til finanslovsforslaget for 1983 får man som sagt et dækkende billede af den økonomiske udvikling ved de højere uddannelsesinstitutioner i de kommende år. Det er ikke en udvikling, som de højere uddannelsesinstitutioner vil synes om, og i forbindelse med udarbejdelsen af bidrag til finanslovsforslaget for 1984 har vel specielt Københavns universitet lagt særlig vægt på over for mig som minister og over for offentligheden at gøre opmærksom på universitetets vanskelige økonomiske situation både i 1984 og på længere sigt. Men denne udvikling har universitetet kendt igennem flere år. Det overraskende består sådan set i, at universitetet først nu erkender, at de budgetprognoser, som varslede besparelserne, var en opfordring til at iværksætte en intern faglig planlægning og dermed til at leve op til sit prioriteringsansvar.

Baggrunden for den langsigtede reduktion i bevillinger til og bemanding ved universitetet, som den tidligere regering iværksatte, og som jeg finder det nødvendigt at videreføre, er den kraftige ændring i uddannelsesmønstrene inden for de videregående uddannelser, som er sket gennem de senere år, og den meget store oppustning af bevillinger og stillinger, som universitetet fik under helt andre forhold i 1960erne og begyndelsen af 1970erne.

Vi må i dag erkende, at der i den periode blev planlagt alt for stort inden for uddannelserne. Derfor står vi i dag med de store problemer med hensyn til især Københavns universitet, hvor jeg personlig mener at problemerne har væsentlig større samfundsmæssig betydning end f.eks. forsøgene på for enhver pris at redde alt det bestående på Roskilde universitetscenter.

Det centrale punkt i planlægningen inden for de videregående uddannelser for øjeblikket er omstillingen fra uddannelser, der primært sigter mod beskæftigelse i den offentlige sektor, til uddannelser, som kan og vil blive brugt i den private sektor. Her er Københavns universitet og Roskilde universitetscenter nok de institutioner, der uanset faglig bredde har haft sværest ved at leve op til omstillingen. Det er for øjeblikket nødvendigt at flytte penge fra uddannelsesområder med dårlige beskæftigelsesmuligheder til områder med rimelige beskæftigelsesmuligheder, og på alle områder må man sikre en